

แนะนำคณะกรรมการที่ปรึกษาอิสระ ด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น

ปัจจุบัน ประเทศไทยประสบความสำเร็จในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นเป็นอย่างมาก สำนักอนามัยเจริญพันธุ์ กรมอนามัย รายงานสถิติของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2565 ว่า อัตราการคลอดในวัยรุ่นอายุ 10-14 ปี เริ่มลดลงจากอัตราคลอด 1.8 ต่อประชากรหญิงอายุ 10-14 ปี 1,000 คนใน พ.ศ. 2555 เป็น 0.9 ใน พ.ศ. 2564 และในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ลดลงจาก 53.4 ต่อประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี 1,000 คนเป็น 24.4 โดยเฉพาะอย่างยิ่ง กลุ่มวัยรุ่นอายุ 15-19 ปี ลดลงเกินครึ่ง ทั้งที่เคยกำหนดไว้เมื่อต้นปี 2560 ว่าจะต้องลดครึ่งให้ได้ใน 10 ปี ทั้งนี้ เป้าหมายปี 2569 กำหนดว่าต้องลดให้เหลือไม่เกิน 25 ต่อพัน ตอนนี้อยู่มาเพียง 5 ปี ล้าหน้ากว่าของประเทศอังกฤษที่ดำเนินการเร่งรัดมาก่อนและลดครึ่งได้ต้องใช้เวลาถึง 10 ปี

เหตุที่ประเทศไทยประสบความสำเร็จเร็วกว่าเพราะมีการนำเอาบทเรียนของอังกฤษมาดำเนินการ ไม่ต้องเสียเวลามาพัฒนารูปแบบ และกลไกสำคัญแห่งความสำเร็จคือการมีพระราชบัญญัติการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น พ.ศ. 2559 ซึ่งเป็นกลไกที่ทำให้เกิดยุทธศาสตร์ชาติ และเกิดคณะกรรมการระดับชาติที่มีนายกรัฐมนตรีเป็นประธาน รวมทั้งมีการกำหนดบทบาทหน้าที่ของ 5 กระทรวงหลัก ได้แก่ กระทรวงศึกษาธิการ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงาน กระทรวงการ-พัฒนาสังคมและความมั่นคงในมนุษย์ และกระทรวงมหาดไทย ทั้งนี้ ยุทธศาสตร์ชาติถือเป็นทิศทางที่สำคัญซึ่งนำไปสู่ความสำเร็จดังกล่าว แต่หนทางยังอีกยาวไกล

เพราะอัตรา 24 ต่อพันนั้นยังสูงกว่าอีกหลายประเทศ เช่น ประเทศจีนและสิงคโปร์ ที่มีอัตราเพียง 4 - 5 ต่อพัน

มีกลไกหนึ่งซึ่งเป็นองค์ประกอบเล็กๆ ความสำเร็จคือการจัดตั้งคณะกรรมการที่ปรึกษาอิสระด้านการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ซึ่งเป็นการดำเนินการรูปแบบใหม่ โดยคณะกรรมการระดับชาติได้แต่งตั้งคณะกรรมการชุดแรกเมื่อวันที่ 9 มีนาคม 2561 และชุดปัจจุบันเมื่อ 16 สิงหาคม 2565 ประกอบด้วยผู้เชี่ยวชาญสาขาต่างๆ ได้แก่ ผู้เชี่ยวชาญด้านการพัฒนาเด็กและเยาวชน ด้านงานวิจัยสุขภาพทางเพศของวัยรุ่น ด้านงานวิจัยด้านครอบครัวและการเลี้ยงดูบุตร ด้านการให้คำปรึกษาแก่วัยรุ่น ด้านการให้บริการวางแผนครอบครัว ด้านการเรียนการสอนเพศวิถีศึกษา ด้านจิตวิทยาเด็กและวัยรุ่น ด้านสวัสดิการสังคม ด้านการดำเนินงานการป้องกันและแก้ไขการตั้งครรภ์ในวัยรุ่นในระดับชุมชน (2 คน) ด้านสิทธิมนุษยชนและเพศภาวะ (2 คน) ด้านประชากรกลุ่มเปราะบาง และผู้แทนเยาวชนชาย-หญิง รวมเป็น 15 คน บทบาทหน้าที่มีหลายประการ แต่ที่สำคัญที่สุดคือ “การให้คำปรึกษาแก่คณะกรรมการระดับชาติ” ซึ่งบทบาทนี้ย่อมมีผลในการปรับทิศทางการดำเนินการตามยุทธศาสตร์ชาติให้ได้ผล โอกาสต่อไปจะมาถ่ายทอดให้รับรู้ ว่า คณะกรรมการชุดนี้ได้สร้างผลงานอะไรไว้บ้าง เพื่อเป็นตัวอย่างให้พิจารณาจัดตั้งกลไกทำนองเดียวกันนี้ในงานสำคัญอื่นๆ ของประเทศ

นพ. วิวัฒน์ โรจนพิทยากร

บรรณาธิการ